

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Philippo Illvstri Regi Francorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

magistro Fulcherio Archipresbytero de Mastatio conferentes, & facientes ipsum à præfatis procuratoribus in præsentia vestra recipi ad eandem, sic duximus statuendum, ut dilecti filij de Talemundo & de Batiaco Abbates Pictavenfis & Xantonensis diocesum & Hel. de Græcia Canonicus Engolismensis, quibus super hoc dirigimus scripta nostra, revocato in irritum si quid de ipsis, postquam ad nos devoluta extitit donatio earundem, invenerint attentatum, reliquas sex personis idoneis conferant & assignent, & faciant appellatione remota tam præfatum Fulcherium quam illos quibus ipsi præbendas easdem contulerint pacifica ipsarum possessione gaudere, quòd si tres alia per vos non fuerint ordinata, nec in ordinatione ipsarum poteritis concordare, ipsas personis idoneis sublato appellationis obstaculo assignare procurent, contradictores per censuram ecclesiasticam compescendo. Quocirca universitati vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatinus quod ab eis de dictis præbendis fuerit ordinatum ratum habentes, sine contradictione qualibet firmiter observetis. Datum Laterani 11. Kal. Maij, pontificatus nostri anno xv.

ARCHIEPISCOPO SENONENSI.

Epist. 39.
Scribitur pro
Episcopis Aurelianensi &
Autisiodorensi.
Vide lib. 13.
epist. 190. &
lib. 11. epist.
108. 109.

EX serie litterarum quas ad petitionem carissimi in Christo filij nostri Philippi Regis Francorum illustris tibi transmisimus pro relaxanda sententia interdicti quam venerabiles fratres nostri Aurelianensis & Autisiodorensis Episcopi tulerant in diocesibus suas pendere potuisti, & etiam ipse Rex ex litteris quas ipsi direximus cognoscere valuit manifestè quòd intentionis nostræ non fuit ut sine causæ cognitione in negotio ipso procederes, sed potiùs utriusque partis rationibus auditis & cognitis, juxta traditam tibi formam negotio finem imponeres competenter. Verùm quia prætermissa forma iudicij, sicut ex parte ipsorum Episcoporum fuit propositum coram nobis, in eodem negotio procedebas, iidem ad sedem apostolicam appellarunt. Quocirca fraternitati tuæ per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatinus in statum pristinum revocato si quid post appellationem ad nos legitime interpositam in eorundem Episcoporum præjudicium extitit attentatum, præfatam interdicti sententiam non permittas à quocumque temerè violari, sed litteras quas eidem Regi dirigimus tu ipse sibi fideliter & prudenter exponas, monens eum effica-

citer & inducens ut pro divini nominis gloria & apostolicæ sedis honore pacem in regno suo conservet Ecclesiæ, quæ nunc in multis aliis mundi partibus peccatis exigentibus perturbatur. Datum Laterani 11. Non. Maij, pontificatus nostri anno xv.

PHILIPPO ILLUSTRIS
Regi Francorum.

EO te credimus erga Dominum Deum tuum & sanctam ejus Ecclesiam fervore devotionis accensum, sicque libertates ecclesiasticas illibatas velle, ut virum catholicum, custodire quòd si litteræ nostræ, quas pro venerabilibus fratribus nostris Aurelianensi & Autisiodorensi Episcopis regiæ serenitati direximus expositæ tibi pleniter ac fideliter extitissent, non utique necesse fuisset nos propter hoc tibi scribere iteratò; cum firmam fiducia quòd si Episcopi memorati adversum te commississent offensam, pro Deo & propter Deum nobis donasses eandem, in his & majoribus etiam nobis gratiam faciendo, nec illud ad preces nostras corrigere distulisses quod contra eos diceris inordinatè fecisse. Quòd enim inordinatè processeris contra eos ex modo spoliandi & causæ & ex rebus etiam occupatis arguitur multis modis, sicut nobis est ex eorum parte suggestum. Ex modo siquidem, quia nec monitione nec citatione præmissa ipsos absentes nec convictos nec confessos de aliquo forisfacto regalibus spoliasti. Ex causâ verò, quia eadem laesiri fecisti pro factò tantummodo alieno, super quo nec confessi fuerant nec convicti quòd factum fuerit per eosdem; quin immo illud nec constat nec constitit extitisse delictum. Ex rebus etiam occupatis, quoniam quædam alia quam regalia occupasti, quod episcopatus non vacantibus tibi non licuit, etiam si Episcopi deliquissent. Quòd autem eos spoliaveris nondum confessos, nec convictos, vel ad satisfaciendum commonitos, ex tenore litterarum tuarum, quas præfatis Episcopis direxisti, manifestè perpenditur: in quibus continetur expressè quòd Militibus eorum præceperas ut irent cum Baronibus illis quos ad quendam locum duxeras destinandos, & quia illi ad præceptum tuum illuc accedere noluerunt, dixisti dictos Episcopos erga te de exercitu defecisse, ac propterea illorum saisisti regalia & illa quæ in eis pertinent ad jurisdictionem terrenam. Ex eo ergo quòd ipsorum Militibus præcepisti ut cum aliis irent constat quòd Epil-

Epist. 40.
Episcopi
mentum
persecu
Vide lib. 14.
epist. 110.

* Episcopi
suis
le Papa
ex Regis
22. 12. 13.

copi Milites suos in tuum exercitum destinantur, nec ex illis vel aliis verbis apparet quod iidem suis Militibus prohibuerint aliquem tibi seruitium exhibere quod facere debuissent. Et ex hoc quod dixisti eos de tuo exercitu defecisse, quia illorum Milites ad præceptum tuum noluerunt accedere quò mandaras, & propter hoc regalia saisiuisti, considera diligenter utrum rectè decreueris aduersus absentes & non monitos vel citatos, quin etiam ignorantes quò eorum Milites deliquissent; cum & ipsi se tibi obtulerint juratos quò iidem de illo exercitu secundum suas conscientias seruitium tibi fecerant quod debebant, & idem Milites suos fecisse credebant. Ex eisdem quoque verbis apparet quò ex causa minus iusta dictos Episcopos spoliasti, quia pro facto Militum, quod nec constat nec constitit fuisse delictum, vel quò factum fuerit ex Episcoporum mandato. Super quo videris hæc dubitasse; sicut apparet ex responsione quam in scriptis venerabilibus fratribus nostris Carnotensi & Trecenti Episcopis tradidisti nostro apostolato transmittendam, quamque ipsi nobis fideliter destinarunt. Super quo etiam à Militibus præfati Aurelianensis Episcopi certiorari petiisti. Sed cum ipsi dixissent quò coram domino suo super hoc dicerent veritatem, à curia tua recesserunt immunes, & sic processisti de delicto nescius ad vindictam. Super eo autem quò te niscius es excusare quò aliud non saiseris quam regalia, dicens quò quam citò regalia ad manus tuas deveniunt, domos & omnia facis saisi, illud fortè, cum sedem episcopalem vacare contingit, fieri tantummodo consuevit, & tunc non solummodo domos, verum etiam decimas & oblationes, necnon & quæque alia quæ invenis, facis omnino saisi, & in quibusdam Ecclesiis confers præbendas vacantes, quæ quidem constat non debere regalium nomine nuncupari; ad quæ, etiam si constaret Episcopos deliquisse, sede nequam vacante manus non deberas extendisse. Cum ergo domos & domorum suppellectilem ac alia plurima quæ inter regalia numerari non debent saiseris, quorum partem restituisse ac partem adhuc retinere diceris occupatam, ex occupatione quidem rerum ipsarum minus rationabiliter processisse videris. Præterea ex præfata responsione, quam memoratis Episcopis tradidisti, potest manifestè perpendi quò eis nec monitis nec citatis nec convictis neque confessis de aliquo forisfacto, ipsorum

saissi regalia, cum dixeris quò in te non remansit, immo stetit per eos; quia postquam Milites eorundem defecerunt de seruitio exercitus faciendo, emendationem ipsorum vel satisfactionem per quadraginta dies expectare curasti. Ex quibus verbis manifestè præsumitur ipsos citatos vel convictos nullatenus extitisse. Et quamquam per quadraginta dies emendationem vel satisfactionem eorum te asseras expectasse, ipsi tamen ad exhibendum emendationem vel satisfactionem se teneri nullatenus extimabant, eo quò nec se nec Milites suos crediderant deliquisse; super quo iuramentum celsitudini regie obtulerunt. Nec etiam videtur quò per quadraginta dies expectaris eosdem, cum ad Kalendas Augusti apud Medontam facta fuerit exercitus convocatio, & eodem mense regalia occuparis; sicut ex data litterarum tuarum, quas ipsis Episcopis pro saisiua regalium destinasti, evidenter apparet. Cum ergo taliter processeris contra eos, & iidem tam per seiplos quam per secretarios tuos necnon venerabiles fratres nostros Senonensem Archiepiscopum & coepiscopos suos te monuerint diligenter, humiliter supplicantes ut faceres eis reddi regalia sic subtracta, paratis postmodum curiæ tuæ subire iudicium, sicut in talibus fieri consuevit, & tu supplicationes eorum noluisse admittere, ad sententiam interdicti, quam in terram tuam in eorum diocesisbus constitutam tulerunt, videntur non immeritò processisse, cum iura & libertates Ecclesiarum suarum teneantur iuramento præstito defendere. Pro cuius relaxatione non satis videris offerre, cum tantummodo iudicium in curia tua offeras ipsis remanentibus spoliatis, quod utique spoliati non debent de iure subire; cum etiam ex generali consuetudine regni tui fidelis à domino sine iudicio spoliatus nec diem ab ipso super spoliatione sua vel alio teneatur recipere, nec in ipsius curia experiri. Nos ergo serenitatem tuam rogandam duximus & monendam, pro magno dono petentes quantum pacem Ecclesiæ in tuo regno conferres, hoc maxime tempore quo ipsa in aliis multis regnis nimium perturbatur; ita quò didici Episcopis restituti, & interdicti sententia relaxata, nisi hoc nobis velis ex toto donare, in curia tua de ipso negotio secundum approbatam consuetudinem cognoscatur; cumque aliis oporteat te intendere quæ ad honorem & commodum tuum magis respiciunt, expeditas te ab istis, quæ tibi modicum afferunt utilitatis & laudis;

ne propter tantam patientiæ nostræ moram, ex qua propter favorem tuum dictorum Episcoporum gravamen non solum dissimulasse verum etiam neglexisse videmur, apostolicæ auctoritatis cogamur adhibere censuram. Quia quantacunque necessitas nobis imminet, & tibi fortè non minor, nolumus esse, juxta verbum Prophetæ, canes muti non valentes latrare; scientes quòd beati sunt qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam cum probati fuerint, accipient coronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus se. Nec injuriosum reputes, sed potiùs gloriosum, prudenter corrigere quod improvidè stultuisti, quia non vivit homo sub cælo qui aliquando non excedat. Vnde apud nos dicitur in proverbio generali quòd * humanum est peccare, sed diabolicum perdurare. Datum Laterani III. Non. Maij, pontificatus nostri anno quintodecimo.

* Ex auctore libri de visitat. infirm. lib. 1. c. 5. inter opera S. Augustini.

ARCHIDIACONO, SVCCENTORI
& magistro R. de Remis Canonicis
Parisiensibus.

Epist. 47.
De jure patronatus Ecclesiæ de Sanctis.

Dilecti filij Abbas sanctæ Genovefæ, Vv. Archidiaconus, & B. Canonicus sancti Marcelli Parisiensis suis nobis litteris intimarunt quòd cum Prior & monachi de Columberis nobis conquerendo monstrassent quòd venerabilis frater noster Meldensis Episcopus, tunc electus, dilectum filium B. Diaconum, quem per bonæ memoriæ prædecessorem ejus fecerant ordinari ad Ecclesiam de Sanctis vacantem, in qua ipsi jus obtinent patronatus, ad canonicam præsentationem ipsorum admittere recusat, quin potiùs S. intrusum tuebatur in ipsa in eorundem præjudicium & gravamen, nos eis dedimus in mandatis ut vocatis quos propter hoc cognoscerent evocandos, audirent causam, & eam appellatione remota sine canonico terminarent. Cum ergo partes propter hoc in eorum essent præsentia constitutæ, & pars monachorum proposuisset ad se jus patronatus ipsius Ecclesiæ pertinere, postulans præfatum Diaconum, quem jam dudum dicto Episcopo præsentarant, recipi ad eandem, super his & aliis quæ ad causam facere videbantur, & lite solemniter contestata, ipsi receptis testibus, & depositionibus eorum ac instrumentis diligenter inspectis, auditis confessionibus, & utriusque partis rationibus perspicaciter intellectis, de prudentum virorum consilio sententia liter decreverunt jus patronatus Ecclesiæ memoratæ ad præfatos Priorem & mona-

chos pertinere, ipsum Episcopum condemnantes ut memoratum Diaconum præsentatum ab illis reciperet ad eandem. Sed quoniam jamdictus Episcopus sapius requisitus eorum sententiæ parere contempsit, dicti judices eundem Diaconum qua fungebantur auctoritate ad præfatum Ecclesiam receperunt, ipsum Episcopum à collatione ac institutione ecclesiasticorum beneficiorum, considerata ejus manifesta contumacia, suspendentes. Quocirca discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatinus utramque sententiã, diffinitivam videlicet, sicut est justa, per censuram ecclesiasticam, suspensionis verò, sicut rationabiliter est prolata, usque ad satisfactionem condignam auctoritate vestra faciatis sublato appellationis obstaculo firmiter observari, non permittentes eundem Diaconum super receptione sua per judices ipsos facta temere molestari. Quòd si non omnes &c. duo vestrum ea nihilominus exequantur. Datum Laterani III. Kal. Maij, pontificatus nostri anno quintodecimo.

THESSALONICENSI ARCHIEPISCOPO.

Veniens ad præsentiam nostram dilectus filius B. Thessalonicensis Archidiaconus nobis humiliter supplicavit ut cum in Dimitriacensem Episcopum fuisset electus, & ipsius electio confirmata, nec episcopatum ipsum posset pacificè obtinere, illum à vinculo quo Dimitriacensi Ecclesiæ tenebatur, absolvere dignemur. Cum igitur ibidem proficere nequeat in officio pastorali, quamquam in primis ipsius petitioni non duxerimus annuendum, quia tamen influit vehementer, ipsum à vinculo absolvimus supradicto. Datum Laterani Non. Maij, pontificatus nostri anno quintodecimo.

CAPITULO PANORMITANO.

Cum nuper Parisius Panormitanus electus cum quibusdam ex fautoribus suis in nostra esset præsentia constitutus & Gentilis de Pretorio concanonicus vester contra factum electionis & personam ipsius postularer audiri, nos eis dilectos filios Petrum tituli sancti Marcelli Presbyterum & Iohannem sanctæ Mariæ in via lata Diaconum Cardinales deputavimus auditores. Coram quibus lite inter eos legitime contestata, dum vellemus in illa procedere, ipse potiùs abire præsumpsit quam causam insistere terminandæ, mandatum nostrum transgrediens, per quod ei districtè præcepimus